

marginalizovani

Pravo na rad osoba sa autizmom

Kvalitet života autističnih osoba najviše bi se poboljšao kada bi one od korisnika pomoći postale aktivni učesnici tržišta rada i poreski obveznici, poručili su saradnici projekta Pravo na rad osobe sa autizmom na press konferenciji 8. decembra. Stručni saradnici projekta Milena Jerotijević predočila je na konferenciji za rovinare da je od 49 roditelja autističnih osoba, koji su u okviru projekta odgovorili na upitnik, čak 34 ocenilo da bi uključivanje u proces rada u većoj mери doprinelo boljem životu njihove dece.

Roditelji smatraju da bi kvalitet života autističnih bio osretno poboljšan i uključivanjem u obrazovanje, dnevnim boravcima, mogućnošću samostalnog zaštićenog stanovanja, dobijanjem specijalizovanih saveta i podrške i pravom na ličnog asistenta, rekla je Jerotijevićeva. Koordinator projekta Milan Marković ukazao je da reč autizam ne treba vezivati za decu i

istakao da, kao za svaku odraslu osobu, posao za autistične ima ključni značaj, omogućava im da se ostvare i da imaju sopstvena sredstva za život.

Projekat je prihvaćen na konkursu projekta SHARE-SEE - Samopomoć i zastupanje prava i jednakih mogućnosti u jugoistočnoj Evropi i tako obezbedio finansijsku podršku Hendikep Internationala (Händicap International) - Odeljenja za međunarodni razvoj Velike Britanije i Evropske komisije.

U okviru projekta su štampari promotivni materijali, sprovedena je medijska prezentacija problema i održane su tribine sa roditeljima autističnih u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu i Pančevu.

Britanski stručnjak iz Nacionalnog udruženja autističnih Majki Kolins održao je predavanja u Beogradu i Jagodini i preneo britanska iskustva projekta zapošljavanja 250 autističnih osoba, koji je britanskim budžetu uštedeo pola miliona funti. Prvi veliki korak koji treba preduzeti je obezbeđivanje osnovnog i srednjeg obrazovanja za sve osobe s autizmom.

Uхвати sa mnom ovaj dan

Novosadsko udruženje studenata sa invaliditetom (NSUSI) i Centar Živeti ispravno - Novi Sad, u saradnji sa Kulturnim centrom grada i Studentskim kulturnim centrom, organizovali su četvrtu po redu filmsku manifestaciju "Uхвати sa mnom ovaj dan".

Ovogodišnja manifestacija posvećena je projekti dokumentarnih filmova o životu, aktivnostima i dostignućima osoba sa invaliditetom i organizovana je uz podršku Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike Republike Srbije, Novosadskog pozorišta, Luke Novi Sad i Radiodifuznog preduzeća DZL.

U okviru manifestacije održane su projekcije filmova, koncerti, tribine, pozorišni performansi. Manifestacija se organizuje u cilju podizanja svesti o invaliditetu kao društvenoj pejadi i o životu i načinu funkcionisanja građana sa invaliditetom, sa uverenjem da bi upoznavanje dece i mladih sa ovom temom preko umetnosti znatno doprinelo smanjenju socijalne distance prema osobama sa invaliditetom.

Diskriminacija civilnih invalida rata

YUCOM smatra da korišćenje osoba sa invaliditetom u predizbornoj kampanji predstavlja najgrubiju povredu osnovnih etičkih principa od strane svih stranaka, a naročito kada se ovo radi kroz nivu diskriminaciju određenih grupa invalida.

Prema podacima kojima YUCOM raspolaže, predstavnicima civilnih invalida rata onemogućeno je prisustvo press konferenciji povodom Svetlog dana invalida 4. decembra 2006. godine, uz obrazloženo pomoćnika ministra Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike, Sладane Markovića, da "nije zgodno da oni postavljaju pitanja, sada u vreme predizborne kampanje".

YUCOM smatra da lica sa invaliditetom ne smeju biti diskriminisana i njina se, na osnovu zakona, moraju dati odgovori na pitanja, ma koliko ona bila neprijatna za kampanju vladajućih stranaka.

U cilju poštovanja etičkih principa u predizbornoj kampanji, ostvarenja prava da znaju, kao i zaustavljanja dalje diskriminacije osoba sa invaliditetom, YUCOM, u ime Saveza Civilnih invalida rata Srbije, postavlja sledeća pitanja Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalne politike:

1. Zašto je osnovnim organizacijama civilnih invalida rata u Republici Jula meseca 2004. godine ukimuto videdecenijsko finansiranje programskih aktivnosti?
2. Zašto Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike ni posle dve godine nije dostavilo pisani odgovor odnosno pravni akt sa obrazloženjem na osnovu koga je ukimuto zakonom pravo organizacijama civilnih invalida rata u Republici?
3. Zašto je izvršeno izopštavanje organizacija civilnih invalida rata iz sistema finansiranja na osnovu Zakona o Igrama na sreću, čime su civilni invalidi rata diskriminisani u odnosu na druge kategorije jer im je ukidanjem finansiranja programskih aktivnosti onemogućeno dalje organizaciono delovanje u cilju ostvarivanja svojih potreba i interesa na područjima gde žive i rade?

Ova pitanja poslata su i predvodniku i generalnom sekretaru Vlade Srbije.

YUCOM i Savez civilnih invalida rata Srbije očekuju odgovor nadležnih organa i adekvatnu reakciju javnosti.

Slepi i slabovidni za računom

U beogradskom Medija centru održana je konferencija za novinare Udruženja slepih i slabovidnih "Beli žig" Edukacija slepih i slabovidnih za rad na računaru - nastavak projekta.

Cilj ovog projekta je poboljšanje mogućnosti stručnog usavršavanja slepih i slabovidnih osoba, njihovog zapošljavanja, a time i poboljšanja mogućnosti njihove integracije u društvo. Slepi i slabovidne osobe koriste personalne računare sa govornim programima na specifičan način. Za mnoge od njih se može reći da im je računar postao prozor u svet. Obuka slepih podrazumeva individualan rad zbog specifičnosti u radu (slepi koriste govorne programe i dva korisnika bi ometala jedan drugog).